

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknál.

Megjelenik

vásár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 262. szám.

Szombat, nov. 14.

A kivándorlás.

— nov. 14.

Mi már ezen a helyen nagyon sokat és gyakran beszélünk a kivándorlásról. Most ismét aktuális a kérdés, amennyiben, mint ismeretes, a képviselőházban a kivándorlás törvénybeli szabályozásán folyik a munka. Mintegy összefoglalása és formába öntése a szövegen forgó javaslat annak a sok ankétnek és egész könyvtára mennő jelentésnek, amit a nagyjelentőségű kérdés a legutóbbi időben produkált. Tapasztalati elvek és doktrínér maximák hajszolják egymást ebben a hatalmas elméleti anyagban, amely a kivándorlás okait és megszüntetését ezerféle módon, egymással gyakorta teljes ellentétben definiálja, a kortörténetét millióképen írja le és számtalan problematikus orvos-ságot ajánl.

Csak abban egyeznek meg egymással, hogy az 1903. évi IV. törvényeket kárhoztatják. Van közöttük olyan, amely egyenesen ennek a törvénynek a holt betűit, tehetetlen paragrafusait vádolja meg azzal, hogy többet tettek a kivándorlás fokozására, semmint csökkentették volna. Mellettük szól különben, hogy a törvény meghozatala óta a kivándorlási statisztika így alakul:

Amerikába vándorolt 1903. évben 119.944, 1904. évben 97.340, 1905. évben 170.430, 1906. évben 185.337, 1907. évben 203.332 egyén, tehát a kivándorlók száma a törvény megalkotása óta lefolyt öt év alatt közel nyolcszázézerrel emelkedett.

Ez így igaz, de az is igaz, hogy amint törvényvel nem lehet megakadályozni a kivándorlást, úgy tételekkel még senkit visszahódítani nem tudtak a hajóraszálástól. Nem védeni akarjuk mi az 1903. évi IV. törvényeket. Magunk is valljuk, hogy hibásan állította föl már a kivándorlást definiáló tételt is, meg hogy a kivándorlással kapcsolatos vállalkozásoknak nagy

teret engedve, szinte megteremtette a kivándorlásra való csábítást, úgy szólván minden büntetőjogi következmény nélkül. Ezek kétségtelenül hibák s éppen ezeknek a fölismerése volt egyik legjelentékenyebb együtthatója annak a mozgalomnak, amely a belügyminiszteriumot új törvénytervezet konstrukciójára készítette. Ezt a törvénytervezetet tárgyalja most a parlament.

Nem lehet ettől a tervezettől elvitatni, hogy a legutóbbi idők tapasztalati igazságait lehetőleg fölhasználta. Különösen a kivándorlási irodákra vonatkozó intézkedései nagyon jelentősek és a kivándorlásra való csábítást lehetőleg korlátozzák. Fontos még, hogy a kiskorúak és katonai kötelezettség alatt állók számára is nehezebben áthágható akadályokat állít föl, mint elődje: a most halódó 1903. évi IV. törvények. Jelentős és remélhetőleg eredményes intézkedései azok is, melyek a visszaélések büntetésére vonatkoznak.

Es ami igen jelentős az új javaslatban, az a kivándorlási tanács felállítása. A tanács a tervezet szerint állani fog négy-négy a főrendiház és a képviselőház, két, a budapesti kereskedelmi és iparkamara, egy, az országos magyar gazdasági egyesület és egy, a magyar gazdaszövetség által saját kebelükől választott, végül két, a nemzetgazdasági tudományokkal foglalkozó egyének köréből a belügyminiszter által kinevezett tagból. A Budapesten székelő tanács a vállalkozók és helyetteseik részére, valamint az irodák felállítására adandó engedély, illetőleg jóváhagyás megadásánál, korlátozásánál vagy megvonásánál a belügyminiszter által előzetesen meghallgatandó. Ezen felül a kivándorlásra vonatkozó minden kérdésben véleményét a belügyminiszterrel közölheti s ennek felhívására véleményét adni köteles.

A szociális és gazdasági tényezőket szintén értékeli a javaslat, amely az eddigieknél sokkalta szigorubb rendelkezéseket tartalmaz. És ha megszüntetni nem is fogja a kivándorlást, szolgáltatásokat sem tesz annak. Ez pedig éppen elég egy inkább elméleti, mint gyakorlati hatású törvénytől: lehetőleg akadályozza a kivándorlást, azt, aki kivándorolt, azt utjában is, új tartózkodási helyén is védi, a visszavándorlást pedig megkönnyíti. És itt, a visszavándorlásnál kezdődik meg a magyar társadalom kötelessége. Ezeket a visszatérteket kell itthon tartanunk, mert nincs jobb, agilisabb és veszedelmesebb ügynök az olyan visszavándoroltnál, aki kénytelen újból utra kelni.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 8 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 6 óráig. A kádfürdő reggel 6-tól este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) november hav előadásai a következők:

November 18-án 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 20-án 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 25-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Magyar irodalom.

November 27-én 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.

Nov. 19., 20., 21., 22. Országos vásár Nagybecskereken.

Nov. 25. Tenyész baromfi vásár.

December 7. Közig. bizottság ülése.

December 10. Rendkívüli megyei közgyűlés.

— Frigyes főherceg Csekonics Endre grófhoz.

Frigyes főherceg gróf Csekonics Endre vbt., kir. főasztalnokmesterhez, mint a magyar szent korona országai vörös kereszt-egyletének elnökéhez, az 1907. évi jelentés felterjesztése alkalmából a következő kéziratot intézte:

„Kedves gróf! Az előterjesztett 1907. évi jelentésből újólag meglepéssel vettem tudo-

A „TORONTÁL” tárcája.

Évek múltán.

Késő ős volt. A vidéki kastély ebédlőjében, a kandallóban nagy hasáb fák ropogtak. Barátságos derű ömlött el a széles teremben, melyet a szarvasagancsokból összeállított csillár világított meg.

A házigazda öcsese, afrikai aktiv tiszt, érkezett pár évi távollét után haza, annak a tiszteletére összecsendült jó déli órász szokás szerint a vidék uri népe. Ott van a hangosan beszélő öreg ezredes, kiről nem volt bizonyos, hogy volt ezredes, de olyan izetlenül erős tréfiákat mondott el hölgytársaságában, hogy el is hitték neki, hogy lovasezredes volt. Azután a kerületi bíró, ki meg annyira gyűlöli a nőket, hogy még a szakácsnője is férjruhában jár. Meg a többi vidéki ur, meg hölgy, kiknek, férfinak és nőnek vegyest, élvezetéhez legalább is pár évi vidéki praxis kell. Az afrikai tiszt valósággal kulturát hozott magával haza vadjai közül s valósággal lányosan elpirult, midőn a lovas-

ezredes szabad szájjal kezdett beszélgetni az afrikai nők szokásairól.

A házigazda neje fővárosi leány volt, ki még ma is, évek múlva, idegesen összeremegett egy vidéki izléstelenség hallatára, pedig jó hat éve megszokhatta volna, férje se sokat adott a ceremóniákra ebben a tekintetben.

De most aztán nem kell mindjárt arra a fordulatra gondolni, hogy az afrikai tiszt az asszony miatt ment el annak idején Afrikába, boldogtalan szívvel. Nem. Igaz, hogy tetszett neki ragyogó szépségű sógorneje, annak sem volt talán közömbös a karsu, elegáns fiatal katona, ki egészen elűtött az örökké torzonborz — bátyjától, de szó sem volt szerelemről. Kenyere volt a katonaság s gyors előhaladás miatt ment Afrikába.

Pezsgőt bontottak. A gyöngyöző ital hamarosan nagy, hangos vigasságot teremtett. Felköszöntöket mondtak a boldog háziakra, kik zavartalan házaseletet élnek esküvőjük óta. És a többi. Mint szoktak ilyenkor mondani.

Csak a lovas-ezredes nem tagadta meg magát:

— Hej pedig nagy kutya ám a mi János barátunk is. Emlékszel-e még öreg arra a taka-

ros társalkodó kisasszonyra, házasságtok első heteiben?

A fiatal asszony s a tiszt arca lángvörös lett. A házi urban pedig dolgozott a pezgő, meg amint ő mondani szokta, nem szeretett sokat ceremóniázni.

— No, te vén lócsiszár, jót mondtál most. Az volt az én legszebb erkölcsi hőstetem. — De kérlek, szólj közbe a tiszt, az ő öcsese.

— Csak ne pirulj, öcsös. Katonának jól illik a kaland. Ugy történt, hogy ez a kisasszony nagyon nézegetett utánam. Egyszer nincs az ember fából, szóba állottam vele. Ő meg azt sugta nekem, hogy éjjel nem csukja be az ajtaját.

— Ujjé, — bömbölte a lovas-ezredes.

— Semmi ujjé. Eppen itt volt az öcsém, este bepezsgőztünk, fordult a lelkiismeret, azt mondtam az öcsösnek, hogy: menj fel, te számar, már vár valaki.

— Tovább, — bömbölte a lovas-ezredes.

— Nincs tovább. Ő felment, a többi az ő dolga volt.

A fiatal asszony lázas, égő arccal ment ki a teremből. Senki észre sem vette, legfeljebb azt hitték volna így is, hogy megharagudott a

FIGYELEM!

FIGYELEM!

FIGYELEM!

PETRY JAKAB :: NAGYBECSKERÉK

Ajánlja az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe dusan felszerelt raktárát a legújabb fazonban és legizlésesebb kivitelben készült

férfi, női és gyermekruháit, valamint férfi- és fiu-kalap különlegességeit,

nemkülönbén a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteket feldolgozó mérték utáni szabóságát, ugyszintén a saját műhelyében és felügyelete alatt készült női szőrmekabátokat, colliereket és karmantyukat. Nagy választékot tart szőrmével bélelt saját készítésű vadász- és gazdasz-kabátokból, asztrachán és másnemű prémsapkákból, valamint nyers prémekből is. Elfogad mindennemű szőrmearu készíttést vagy új fazonra való izlése átalakítást.

JUTÁNYOS ÁRAK.

PONTOS KISZOLGÁLÁS.

895—x 20

másul, hogy az egyesületi tevékenység minden terén előrehaladás mutatkozik és ezt számos hazafias jótékonyági ténykedés is elősegítette. Különösen örvendetes az az érdeklődés, melyet a Vöröskereszt emberbaráti intézménye iránt a fiókegyletek és különböző választmányok tanúsítottak, amiből kifolyólag a gyámolítást kereső lakosság már béke idején részesülhetett szíveskedésük enyhítésében. Hasonlóképpen nagyon kielégített az a kifejtett szándék, amely szerint a központi választmány beható tanácskozások tárgyává teszi, mily módon lennének az egyesületi intézeteknél ismétlődő többkiadások sikerrel megszüntethetők, mert azáltal annak lehetősége is következik be, hogy a hadi élelmezők alap a hozzáfűződő nagy követelmények megfelelően lényegesen gyarapítsák. Kelt Wienben, 1908. évi október hó 22-én. Frigyes főherceg s. k., tábornagy.

— **Erzsébet királyné emlékezete.** Boldog emlékü Erzsébet királyné nevenapja alkalmával november hó 19-dikén a nagybecskerekéi róm. kath. plébánia-templomban nagy gyászmisét tartanak, amelyre hivatalosak az összes hatóságok, testületek és intézetek. A gyászmisét délelőtt 10 órakor tartják meg, amely után d. e. 11 órakor a Miasszonyunkról nevezett iskolánövérk zárójában gyászünnepeket rendeznek, amelynek műsorát lapunk legközelebbi számban közöljük.

— **A szabad iskolából.** A kultúregyesület munkásgimnáziumának tegnapi esti előadásán Knyaskó Lajos igazgató, a szabad iskola vezetője folytatta a magyar irodalom ismertetését. Tegnapi a költői műfajok általános fejtegetése után az elbeszélő költészetet tárgyalta az előadó igen élvezetesen és vonzóan s behatóan ismertette a mondákat, legendákat és regéket s előadása illusztrálásul nagy hatás mellett felolvasta Arany János két szép mondáját. Az előadót, aki tegnap egymaga foglalta le az estét, a nagyszámu hallgatóság mindvégig figyelemmel és tetszéssel hallgatta. A legközelebbi előadás szerdán lesz, amikor fizikai és gazdasági földrajzi előadás lesz.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen kisebb jelentőségű folyó ügyeket intéztek el.

— **Értekezlet a liceális előadások ügyében.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ma este 9 órára a kaszinó kistermébe nagy értekezletet hívott össze, amelyre ezután ismételtén föl hívjuk a meghívottak figyelmét.

— **Az árvaház köréből.** Toitik Mária Gonzaga, a Szentkeresztről elnevezett nővérek németcsernyai rendházának főnöknője ma Nagybecskerekben tartózkodott s itt látogatást tett az árvaházban.

— **A lelkigyakorlatok elhalasztása.** Annak idején közöltük, hogy Schlick János kalocsai jezsuita-atyja november hó 16-ikán Nagybecskerekre fog jönni, hogy itt lelkigyakorlatot tartson. Most arról értesülünk, hogy Schlick páter idő-

tréfért. Csak a fiatal tiszt vette észre az asszony arcán a rendkívüli felindulást. Utána sietett s a homályos folyosón, az asszony szobája előtt érte utól.

— Margit, mi történt magával, haragszik bátyám izléstelensége miatt?
Az asszony felemelte lázas arcát, szeméi csillogtak:

— Ne kérdeje, rettenetes dolog történt.
— Az Istenért, mi történt, nem értem.
— El kell mondanom, mert nem maradhat itt egy percig sem. Midőn ez a teremts itt volt, észrevettem, hogy férjemet csábítja. Fültauja voltam annak a jelenetnek s este elkergettem ezt a leányt. Éjjel már én vártam szobájában férjemet.

— Margit!
— Igen. Azt hittem, ő jó hizelegve s mai napig élt emlékemben ez a pár óra emléke, mert akkor volt férjem először s utóljára kedves, szeretetreméltó, gyöngéd. Ezen az éjjelen szerettem bele s most megtudom, hogy nem ő volt...

— Margit, tehát maga lett volna enyém, hiszen ez nagyobb boldogság, mint amit remélhettem volna.

— Hallgasson, távozzék el örökre.
— Margit, hátha tévedés volt, évek multak el, tévedés volt, el kell mindent mondanom.
Beléptek az asszony szobájába. A szobában virágok terjesztették erős illatukat, minden telve volt a nő illatával. A férfi kezei a kivágott ruha kapcsait keresték s ajkára egy forró ajak tapadt.

Percek mulva felett egy suttogó hang:
— Tévedés volt tényleg, Edmondó, téged még sokkal jobban szeretlek.

Francesco Maud.

közben megbetegedett, aminek következtében a lelkigyakorlatokat csak karácsony táján tartják meg.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Dazsu Péter nyugalmazott községi jegyző, volt városi képviselőtestületi tag rövid szenvedés után tegnap délután 60 éves korában meghalt. Az elhunyt, aki Nagytorák község nyugalmazott jegyzője volt, évek óta tagja Nagybecskerek város képviselőtestületének is s a város közeletében mindenkor élénk részt vett. Halálának hírére egy a vármegyeházra, mint a városházépületre kintüzték a gyászlobogót. Az elhunytat nejjel nagy rokonság és számos jóismerőse gyászolja. Temetése holnap délután fél 3 órakor lesz.

— **A vasuti munkások országos szövetségének feloszlása.** A napokban mi is közöltük a hírt, hogy a kereskedelmi miniszter a vasuti munkások országos szövetsége ellen feloszlató rendeletet bocsátott ki. Ennek következtében most Jankó Agoston alispán megbízta a rendőrkapitányt, hogy a szövetség itteni fiókjának összes ingó és ingatlan vagyonát a rendelet értelmében foglalja le. A megbízásnak eleget teendő, Reitter Oszkár rendőrkapitány és Kupuszarovic alkapitány, ma délelőtt a lefoglalást tényleg foganatosították is.

— **Köszönet.** Özv. Lucsics Miklósné, férje halálának évfordulója alkalmából 20 koronát adományozott az „Iskolagyermekbarát”-egyletnek, melynek elnöksége ezután mond halás köszönetet a nemeslelkű adományért.

Ugyancsak özv. Lucsics Miklósné férje halálának évfordulója alkalmából a menháznak és az árvaháznak 20-20 koronát adományozott.

Kónya Ferenc és neje a városi menház számára nagyobb mennyiségű süteményt és gyümölcsöt küldött, mely adományt a város polgármestere ezután mond köszönetet.

A „Phoenix” biztosító-társaság nagybecskerekéi képviselősege az itteni önkéntes tüzoltóegylet céljaira 30 koronát adományozott. Az adományt halás köszönetet mond a tüzoltóegylet elnöksége.

— **Csalás hamis ajánlólevelekkel.** A fővárosban úgy látszik egy valóságos bünszövetkezet alakult, amelynek tagjai hamisított ajánlólevelekkel különös előszeretettel pumpolják meg kiváltságosul a fővárosban élő torontálmegyei előkelőségeket. A legtöbb visszaélés történik Botka Béla főispán nevével s a visszaéléseket többnyire egy magát Jankó Lajosnak nevező fiatalember követi el, aki hamisított ajánlólevelekkel felszerelve állít be a torontáli magnásokhoz, a kiktől különböző ürügyek alatt sikerült is már nagyobb összegű segélyeket kicsalni. Az egyik segélyzőnek feltűnt, hogy a főispán öt ajánló levelében nem a megszokott bizalmas formában szólítja meg. Kérdést is intézett e miatt s gyanúja valószínű bizonyult, mert kiderült, hogy Botka főispán senkinek semmiféle ajánlólevelet nem adott. Egy másik esetben az országos kaszinó szolgájanak telefonáltak állítólag Nagybecskerekéről, hogy mondja meg Botka Béla főispán nevében X. Y. urnak, hogy egy fiatalember fog nála megjelenni, akit pártfogásába ajánl. Persze mondani se kell, hogy ez is a pumpoló-szövetkezet cselekedése volt. Az esetről különben értesítették a fővárosi rendőrséget, amely most nyomozást indított a család ellen. E közlemény egyúttal figyelmeztetésül szolgálhat azok számára, akiket ilyen pumpolásokkal még meg akarnak környezni.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a korela és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kútnő háziszerré jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsöléseként az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fill., 1 kor. 40 fill. és 2 kor. a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony”-védjegyre és Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 881x4.1

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerekéi anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Czveity Miklós, gk. napszamos és Csobanov Katalin gk. — Koncsék József, rk. napszamos és Talpai Borbála rk. — Gruiu Radivoj, gk. földmives és Nityin Leposzava gk.

Születések: Leiternmann Béla, rk. szobafestő, leánya. — Galó János, ág. ev. utkaparó,

leánya. — Molnár István, rk. nyomdai szolga, fia. — Lerz Gusztáv, rk. kőműves, fia. — Rimai Magdolna, rk. cseléd, fia. — Erdeljan Szmiljana, gk. napszamosnő, fia. — Alaszev György, gk. vancellér, leánya. — Koch József, rk. asztalos, leánya. — Weiterschan János, rk. földmives, fia. — Laczkov Dusan, gk. napszamos, fia. — Wagner István, rk. kőműves, fia. — Pilmayer Gyula, rk. vendéglős, fia. — Magyarov Dusan, gk. napszamos, leánya. — Eckert János, rk. kereskedő, fia. — Marjanov Miklós, rk. napszamos, fia. — Milenov Milos, gk. napszamos, fia és leánya (iker). — Popov Vitályos, felekezeten kívüli napszamos, leánya. — Landgraft István, rk. kereskedő, leánya. — Lettang Erzsébet, rk. szőnyeggyári munkásnő, leánya.

Halálozások: Altmayer Nándor, rk. 52 éves kőműves, tüdővész. — Özv. Csirity Sebőné, gk. 76 éves, aggkór. — Weisz Cecília, izr. 76 éves varrónő, aggkór. — Miatov Sebőné, gk. 64 éves, agyuta. — Nikolics Olga, gk. 14 hónapos, gyomorbelihurut. — Neograd Lórinca, gk. 27 éves napszamos, dermedés. — Milanov Dömjén, gk. 45 éves napszamos, agyuta. — Varga István, rk. 14 éves, belátúrodás. — Prengé József, ág. ev. 64 éves, genyverűség. — Kirtyanszki Milorad, gk. 1 hónapos, görcsök. — Milenov Milan, gk. 3 napos, életgyenge. — Milenov Danica, gk. 3 napos, életgyenge. — Biletz Mihály, ref. 50 éves napszamos, orbánc. — Becsejszki Emilné, gk. 50 éves napszamosnő, idült belihurut. — Krpucsán Mladenné, gk. 40 éves, méhrák. — Kozlovaeski Miliszav, gk. 1 hónapos, görcsök. — Erdeljan Radojka, gk. 13 hónapos, gyermekaszály. — Strus Felix, rk. 79 éves nyugalmazott kinestári számtartó, agyhüdes.

— **Aki sikerrel akar hirdetni,** forduljon az „Általános Tudósító” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-kört 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid arakon eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Disztes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőnek díjmentesen.

— **A visszatetsző szaga és ize** következtében oly nehezen bevezethető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Scott-féle Emulsió”-ban, mely minden gyógyszerárban árusítatik. (c)

— **A természet óriási szolgálatokat tesz** az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző ize van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tej; a csukamájolaj összes gyógyereji tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemcsak hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban. (e)

— **Fényképezési készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképezési eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

Irodalom.

* **A „Zenélő Magyarország”** közismert benneműfolyóirat ép most megjelent 370-ik füzeté újra a legjobb s kedvelt zongora-újdonságokat közli, még pedig: I. Bodor Ernő „Sárga levél, sárga levél” és „Megálók a kaputokban elmenőben” hangulatos magyar dalait. III. Strausz József „Nap és éj — Tag und Nacht” gyorspólkát. IV. Franck Gábor „Erotopaegnon” Szerelmi dal, rendkívül bájos és dallamos zongoraművét. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló újdonságait, csak 6-8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívül enerjedtsége miatt 6 korona félelvé előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s egy 50 oldal tartalmú albumot — egész évi előfizetésért pedig a husvéti és karácsonyi zenealbumokat teljesen ingyen adja előfizetőinek. Előfizetése a most folyó 1908. évi 2-ik (július—decemberi) félelvé, a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-kört 11. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzékét ingyen és bérmentve küldenek.

és felhőtteknek.

937/2-4.1 más szer.

Heti rovat.

— nov. 14.

Amikor a hét elején fűre hóhelyek sűrű tömegben ellepék a mi szürke világunkat: a mindnyájunkban alvó lirai dalmok az én krónikás szívemben is felütötte a fejét Téli hangulatok ébredtek bennem és a hatodfeles jambusok már főpróbákat tartottak a fejemben. Fölráztam a lelkem mélyén az aiany vers összes kellékeit: a forró szerelmet, amelyre a családások finom hópihéi mind nagyobb rajokban alászállnak; a lirai kitörést, amely a harmadik strófában lázongva támad a kegyetlen és jéghideg leányzóra; és végül a csöndes megadást, amely a művésileg letompított vers végén egy halk és fájdalmas akkordba olvad. Minden készen élt már bennem és remegve vártam az alkotó ihlet szent pillanatát. És ekkor elolvadt a hó. Ahogy révedező tekintetem az utcára tévedt, sártengerbe fuló kaucuk-cipők neve tek rám és úgyesen lengő alakok tüntek elém, akik az egyik száraz köhöz elérkezve, bizonytalanul tekintettek egy elérendő másik száraz kő felé. És én merengve kérdeztem magamtól: „Hát hol van a tegnapi hó? És hol van a tegnapi vers?” — És kimondhatatlan részvételt gondoltam arra a szegény napszamosra, aki nyilvánvaló tevédsébe a szerdára virradó éjjel megfagyott. Az Isten nyugosztalja szegényt, bocsaasságis meg a bűnömöt, de ekkora könnyelműséget meg el nem követett ember fia! Nem is történetelt az másként, mint hogy a jó lélek Szibériába álmolta át magát és mire e kínzó álmától szabadulhatott volna megölte — a saját fantáziája. A megboldogult tulbecsülte a kerengő hópihéket, amelyek pedig csak mutatóba jöttek el mihozzánk. Bizony, az a fehér takaró, amelyet az ősz ajándékol juttatott nekünk, olesó és hitvány portékának bizonyult és a tündöklő takaró eltűnésével elpibent immár a téli hangulat, a lirai dalmokot visszateszük a tokjába, a hatodfeles jambust szárnyra eresztjük és a kitörő érzelmét dunsztba tesszük — jobb időre. Mert ameddig a szem ellát, sárba ful a képzelet és ilyenkor a szobánk alkonyi csöndjében a bűneinken és adósságainkon kívül más poétikus dolog alig jut az eszünkbe. A rideg próza ideje ez, amikor a kályha pattogó lángja is csak a széndrágaságról beszél és ahogy a kályha mélyén valami zümmögő, halk duruzsló nótá támad, a szívünk mélyéről elszakadó sóhajtással felelünk erre a különös melódiára. És magunkba rogyva, piszkálgatjuk a hunyó paraszat...

Csak a legnagyobb költők látnak ilyenkor szárnyaló, jövőbe törő álmokat. A krónikás azonban szép csöndesen elmereng a multakon és a kavargó lángok vidám táncá közben hajtóvadászatot rendez — hamis kártyások, életuntak, tüzesetek és egyéb hirlapi szenzációkra.

Kártyáznai Magyarországon körülbelül annyit jelent, mint tanítani, gyógyítani, buzát eladni és venni, szóval: a kártya a kvalifikáció nélkül szükködő embereknek kenyeret adó diplomája. Vannak emberek, akik maguk fölött csak egyetlen hivatali főnököt ismernek el: a szerencsét. A szerencse pedig szeszélyes főnök, aki olykor pazarul adja ki a lázas verejté kel megszerzett fizetést, máskor pedig kifosztja legodaadóbb, legigazabb hivatást. Bizonyos az, hogy valóságos hangulatát sehol a világon nem mutathatja akkora áhítatos gyülekezethez, mint éppen ebben az országban, ahol semmi sem drágább a pénznél és ahol mégis úgy dobáljuk a pénzt, mint hogyha bennünket is egy láthatatlan kéz folyton megdobalna vele. Ki csodálkozhatnék hát azon, hogy Magyarország termeli a legtöbb hamis kártyást is?! Erről a társadalmi kórságról nem egy dráma készülhetne, mert véres tragédiáknak, nagy összeroppanásoknak és hirtelen emelkedő karriereknek szülő oka a kártya. Aki a szerencsét engedelmessé rabszolgájává akarja tenni, van-e más módja rá, mint hamisan kártyázni? Az a diszes banda, amely az elmúlt héten nagybecsű látogatásával tisztelt meg bennünket, a nagystilű törekvők közé tartozik. Évek óta üzük immár dicstelen mesterségüket, halom számmra gyűjtik a pénzt és lassanként tudatára ébredtek annak, hogy nincs Magyarországon hálásabb pálya a kártyázásnál, és hogy ebben a kártyából élő országban bűnnel és olesó ravaszsgal könnyen visz fölfelé az ut. Minálunk pörül jártak, majd boldogulnak máshol! A kár-

tyázó társadalom örök izgalomban él, ki törődhetnék itt az uri ruhát viselő tolvajokkal? Ki vegye őket észre? Hol az a hideg szem, amely nyugodt tekintettel meg tudja bennük látni a gazembert? Nagy szociológiai tanulmány méltó tárgyát képezhetné ez a kérdés, amelyből azonban a krónikásnak csak annak a konstatacióra jut, hogy egy ily neves társaság Nagybecskerekre is járt, de minálunk nem volt szerencsésük azoknak, akiknek kártyában csak szerencsésük lehet. Ezuttal csupa meggyőződéssel kiálthatjuk utánuk az udvarias bucsu-szót: volt szerencsénk! És ez a szerencse annál nagyobb, mert a derék urak nem hiába akartak éppen Nagybecskerekre jönni. Tudták, hogy miért jönnek ide. Hiába jöttek, de nem hiába — akartak jönni...

Nem kell hát kicsinyelni ezt a mi nagy városunkat, amelyet a világon annyira ismernek és a melyben nem mindennapi események játszódnak le, ugyszólván hetről-hétre. Avagy mutassanak nekem még egy várost, ahol valaki súlyos sebet kap — egy artatlan zsáktól és kőágyra került azért, mert ez a zsák, igen, ez a zsák — lövöldöző hangulatban volt. Amely csodás eset valahogy így esett:

Schunda Trifun és Schunda Juon, akik egyhangú életüket csak Ozorán élék be, káposztahiányt éreztek. „Ha káposzta nincs, hát lesz” — így szólott Juon és e férfias kijelentés után előkerítette a kocsit, a kocsira zsákokat helyezett, a zsákokra pedig elhelyezte önmagát, a Trifunt és végül az anyját. A család ekként sűrű rázások és döcögések során megérkezett Nagybecskerekre. Nem tudom tovább eltitkolni, pedig a leleplezés az eset végén sokkal hatásosabb volna: a Juon pisztolyt dugott az egyik zsákba. Ozorán t. i. káposztát csak pisztolylyal szokás vásárolni. Ozorán azonkívül nem tokban őrzik a pisztolyt, hanem — zsákban, ami az ozorai népeletnek egyik megkapó jelensége. A Vásár-terre érkeve, a család megállította a kocsit és barátságos ismerősöktől körülvéve, ledobta a zsákokat. Ami most jön, az a szomorú csattanó! Az egyik zsák elsült és Dragosev Milán alaposan megsebesítette. A barátságos ismerősök erre kereszteset vetettek, egy részük imádkozott, más részük eszeveszett futásnak eredt, Dragosev Milán pedig az oldalához kapott e szöveggel: „Ez nem lehet!” A helyzet kínos és döbbenetes volt. Néma áhítattal nézték egy ideig a tüzelő zsákok és a társaság fölött láthatatlanul ott lebegtek az alvilág összes boszorkái és manói. Egyedül Schunda Juon mosolygott. Mosolygott fölénytel és szeretetreméltóan. Schunda Juon egy világos fej, aki tudta, hogy miért sült el a zsák. És midőn a közzagodalom már tetőpontjára jutott, a bűvészek könnyed modorával a zsákhoz hajolt és magasra emelve a rejtély nyitját, oláhal csak ennyit mondott: „Voilà!” E szóra a szívek megkönnyebbültek, a helyzet tisztázódott, és hogy e pajkos kis mutatónyért Juont a rendőrséghez vitték, csak azért történt, mert minden történetet be is kell fejezni. Ez, kérem, az elsült zsák kedves története és Schunda Juon még ma is, mert nem halt meg... Dragosev Milán pedig, köszönöm, jobban van...

A hét története ezzel be is fejezhető. Lehet, hogy egyik-másik fontos esemény ez irásból kimaradt, de hogy is irták a néhai Daudet Alfonz boldog idejében: „A többit a nyájas olvasó szíves fantáziájára bizzuk”... — odi.

Serdülő leányok és fiúk

erősekké, vidorakká fejlődnek, elvesztik lehangoltóságukat, hogyha a szükséges táplálékot

Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végigvezet a hasznos táplálék egytelmebe.

alakjában élvezik, amely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsio a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes, mint a tejszín.

Könnyebben emészthető, mint a tej.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

33c-3

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése is simán, minden különösebb emóció nélkül folyt le. A választójogi izgalom teljesen lecsendesült a Ház kevés érdeklődés mellett ugyan, de annál gyorsabban tárgyalta le a kormány részéről beterjesztett javaslatokat. Ma a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását kezdte meg a Ház, az ülés végén pedig interpellációk voltak.

Az ülést Justh Gyula elnök nyitotta meg 10 órakor, kevés képviselő jelenlétében. A kormány részéről Wekerle Sándor, Apponyi Albert gróf, Günther Antal, Jekelfalussy Lajos és Josipovics Imre jelent meg.

Napirenlőtt Eötvös Károly szóvá tette azt, hogy a választói reform dolgában kiküldött bizottságba nem vették bele a balpártot. A kisebbség kirekesztését inparlamentárisnak mondja s ez ellen tiltakozva, kéri a kormányt, hogy orvosolja ezt.

Ezután harmadszori olvasásban megszavazták a kivándorlásról szóló törvényjavaslatot s áttértek a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A törvényjavaslatot Hoitsy Pál előadó ismertette hosszabb beszédben s ajánlotta elfogadásra.

Szemeré György kijelenti, hogy bizalommal van ugyan a kormány iránt, de miután nem barátja olyan felesleges luxusnak, mint amit a törvényjavaslat céloz, a javaslatot nem fogadja el.

Simkó József nagy derűtlenség között beszél a főváros különböző dolgairól, végül azonban kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Nagy Dezső azt kívánja, hogy a javaslat a választójogi javaslattal hozassék junktimba.

Polonyi Dezső ennek ellenében viszont fontosnak tartja, hogy a javaslat a választójog előtt lépjen életbe. Hosszasan foglalkozik a főváros bajaival, amelyeket az ott uralkodó klikk-rendszernek tulajdonít, végül pedig kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Itt Rakovszky István, aki időközben Justhtól az elnöklést átvette, megszakitja a vitát s áttérnek az interpellációkra.

Lázár Zuárd az aradmegyei telepítések dolgában interpellál, utána pedig három horvátnak az interpellációja következett.

A választói jog és az annexió bizottság.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A választójogi harmincegyes és az annexió huszonegyes bizottság ma délelőtt ülést tartott, amelyen az előbbi elnökévé Bizony Ákost, az utóbbi pedig Thaly Kálmánt választotta meg. Azonkívül mindkét bizottság 2-2 jegyzőt választott.

Az osztrák válság.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Bienerth báró, a designált osztrák miniszterelnök a pártok vezérférfiával értekezletet tartott a kabinetalakítás dolgában, azonban Bienerth bárónak egy koalíciós kabinet alakítására vonatkozó fáradozása nem járt sikerrel.

A balkáni események.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, a cárnak az annexió dolgában királyunk levelére adott válasza tegnap Bécsbe érkezett az orosz nagykövetséghez s a választ valószínűleg hétfőn nyújtják át a királynak.

Budapest, nov. 14. (A „Torontál” eredeti táv.) Konstantinápolyi jelentés szerint György szerb trónörökös odaérkezéséről ottani irányadó körökben sem-

mit sem tudnak. A trónörökös látogatása csak Péter király látogatása után történhetnék, ami azonban jelenleg nem időszerű.

Budapest, nov. 14. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint a „Tanin“ című lap „Kalandorpolitika a Balkánon“ cím alatt cikket közöl, amelyben élesen kritizálja a szerb és montenegrói politikát.

A törökországi választások.

Budapest, nov. 14. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a most folyó török képviselőválasztásokból eddig 110 választás eredménye ismeretes és pedig e jelentés szerint megválasztottak 92 törököt, 10 görögöt, 2 bolgárt, 4 szerbet, 2 örményt és 1 zsidó képviselőt.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) 25.22 — —

Közgazdaság.

A „Kermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, november 12

Az elmúlt hét folyamán az összes európai tőzsdéken nagy fellendülés volt észlelhető. A német-francia casablancái bonyodalmak elsimitása, valamint a kancellár-válság megszűnése nagyban hozzájárultak a tőzsdék hangulatának irányításához.

Élénk kereslet mutatkozott bankrészvényekben is, melyek közül a magyar leszámítoló és pénzváltóbank, valamint a magyar jelzáloghitelbank részvényei néhány koronás áremelkedést tüntetnek fel.

Table with 3 columns: Description, Nov. 5, Nov. 12. Rows include 4% magyar koronajáradék, magyar áll. hitelbank részvény, magyar jelzáloghitelbank részvény, budapesti közuti vaspálya részvény, városi villamos vasút részvény.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

(E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

Az „Unser Blatt“ cím alatt Nagybecskereken megjelenő hetilap hetek óta közöl már ellenünk Torontálszigetről keltezett s meglehetősen hosszú lére eresztett vádakát, amelyek ellenünk hivatalos eljárásunkra vonatkozólag rágalmakat és meggyalázó kifejezéseket tartalmaznak.

A cikksorozatban foglalt vádakra sem eddig nem válaszoltunk, sem a jövőben azokra felelni nem szándékozunk és pedig azért, mert azok megvizsgálása végett ille-

tékes fegyelmi hatóságunk előtt a fegyelmi vizsgálat megindítását már magunk megkértük s bizton reméljük, hogy azt felettes hatóságunk a szokottnál is gyorsabban le fogja folytatni.

Ezen felül azonban ezen vádak nyilvános tárgyalása elől sem akarunk kitérni s éppen azért az ellenünk minden alap nélkül méltatlanul és igazságtalanul szórt vádak és rágalmak megsírlása végett a sajtóbírótság előtt is keresünk elégtételt.

Egyelőre ennyit tartottunk szükségesnek a nyilvánosság tájékoztatása végett kinyilvánítani.

Torontálsziget, 1908. évi november 12.

Dr. Oláh Béla,

kör- és tb. járásorvos.

Budur Sándor,

jegyző

1021-1.1

Figyelmeztetés.

Értesülésem szerint vidékünkön újból oly egyének járnak, kik a gazdákat felkeresve, nevében vagy az általam kizárólag képviselt Mc. Cormick, Hofherr és Schrantz és Ganz és társai r. t. cégek nevében rendeléseket vesznek fel és azután silány árut szállítanak.

Figyelmeztetem ennél fogva a gazdaközöniséget, hogy tisztviselőim királyi közjegyző által hitelesített meghatalmazással bírnak, melyet kívánatra előmutatni tartoznak, ki ilyet felmutatni nem képes, avagy magát mint a cég mérnökét girálja, az közönséges szélhámos, és kérem az ilyent a hatóság kezeibe juttatni.

Szevelőimnek, kiket az aratógépek ingyenes javítására küldök ki, a felekhez címzett, általam aláírt levéllel kell jelentkezniük, aki ilyen levelet nem hoz, az vagy ezen ürügy alatt rendeléseket akar gyűjteni, vagy pedig a gépet elrontani, az ily — magát rendszerint mérnöknek kiadó — egyént a gazda-társadalom védelmére, okvetlenül a hatóság kezeibe adni kérem.

Nagybecskerek, 1908. november 14-én.

Braun Armin,

mint Mc. Cormick Harvesting Machine Co., Hofherr és Schrantz, Magyar Gépgyári Művek r. t. és Ganz és Társai vasöntő és gépgyár r. t. vezérképviselője

1024-1.1

Csikos Kockás Moire Armüre

Selyem

és Henneberg selyem 150 K-tól feljebb, bérmentve és vámmentesen. Mint postafordultóval

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seldentfabrikt. Henneberg in Zürich. (41/e-77)

Serravallo's China-Bor advertisement with logo and text: Serravallo's China-Bor vastartalommal. Higiénikus kiállítás Bécs 1906. Államdíj, díszoklevél és nagy aranyérem.

Törley Pezsgő Casino Talisman Grand Vin advertisement with illustration of a man and text: Törley Pezsgő Casino Talisman Grand Vin.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről. Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra: Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p. Pancsováról: délután 5 óra 40 p. Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc. Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc. Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc. Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc. Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc. Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc. Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p. Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p. Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc. Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 1 óra 35 p. Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc. Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc. Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc. Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p. Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután. Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt. Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor. Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

7203/1908. sz. A nagyszentmiklósi járás főszofigabirájától.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerbnagyszentmiklós községben lemondás folytán megüresedett 1000 kor. fizetés és 200 kor. lakbérrel javadalmazott segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik a kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket f. évi nov. 27-ik napjának d. u. 5 órájáig hozzám adják be.

A választást f. évi nov. 28-án d. e. 11 órakor fogom Szerbnagyszentmiklós község tanácstermében megtartani.

Nagyszentmiklós, 1908. évi nov. 9.

Hadfy, főszofigabiró,

1013-3.1

Advertisement for Ocean GBB paper with logo and text: LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK. KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN.

Schicht szarvasszappana
a
legjobb

Fehérneműt irigyelik.
Benn egy folt sem létezik;
S hogy oly szép fehér,
Mennyire miér?
Szappant csak Schichtől vegyen,
S az is szarvas jegyű legyen.

Minden jó, anya

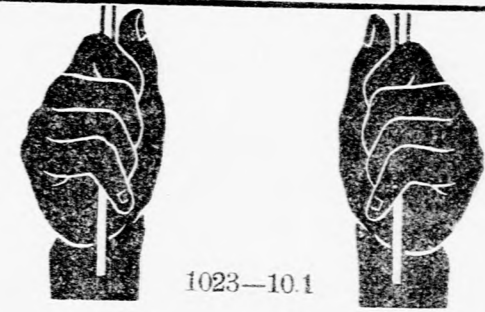
Mennyire a kelengyén kívül még akövet-
kező igen értékes tanácsot fogja adni:
Ez a fehérneműt a közönséges, jóllehet
olcsó szappanoktól. Csakis Schicht szar-
vasszappannal mosja, akkor finom sávo-
tosa vázsnád, a kényes csipkék és, puha
danelek, valamint a többi fehérnemű is,
legyen az fehér vagy színes, finom vagy
durva, olyan marad mint az új, mert
Schicht szarvasszappana kiméli és kon-
serválja a szövetet. Ha minden tisztítási
célra kizárólag Schicht szarvasszappant
fogad használni új otthonodban, sok fárado-
sodat, munkát és pénzt fogsz magadnak
megtakarítani.

Tisztesága 30.000 koronával
szavatoltatik.

1098-44

Az én ajtóm mindig nyitva áll.
Beléphet bárki bármikor s meggyőződ-
hetik, hogy cikkeim, másokkal össze-
hasonlítva, páratlanul kitünők.

Tisztelettel
Erczegan Tivadar
fűszer és csemege kereskedése
Hunyadi-(fő-)utca.

Bajza-utca 3. szám alatt,
csinos, egyedül álló 3 szobás
lakás azonnal kiadó.

Értekezni lehet az Eötvös-utcai iskola
szolgájánál.

1022-1.1

HÁZELADÁS.
Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő
házamat előnyös fizetési felté-
telek mellett eladom. A ház áll
8 szobából, kényelmes mellék-
helyiségekkel, villanyvilágítással
és nagyon szépen parkirozott
udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.
(551-x.37)

RÁMPÁS

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.42

Folyékony
Somatose
jó szolgálatokat tesz
gyenge gyermekek és
felnttek táplálkozásánál

Kapható a gyógyszerárak-
ban és droguüzletekben.

287b-20.13

Egy, a kellő műveltséggel bíró fiu
mint tanonc felvétetik
ALMÁSY és SZEPESSY
könyv-, zenemű- és
papirkereskedésében
Nagybecskerek, Hunyady-(fő-)utca.

1007-x.8

STOCK
Cognac Medicina
szavatoit valódi borpárlat
Camis & Stock
gőzpároló telepéből
BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó
hivatalos vegyi ellenőrzés
alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

615-40.21

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az
„Általános Tudósító“ (Leo-
pold Gyula) hirdetési osztályához,
Budapest, VII ker., Erzsébet
körút 41., hol hirdetések az összes
létező bel- és külföldi hírlapokban
és naptárakban kiváló szakértelem-
mel, lelkiismeretesen, pontosan és
szolid áron eszközöltetnek. Több
mint 200 naptár kizárólagos képví-
selete, vidéki lapok központi hirde-
tési osztálya, számos hírlap kizáró-
lagos kezelésébe. Díszes újságkataló-
gus, képes naptárjegyzék és minden
felvilágosítás a t. c. hirdetőknak
díjmentesen.

1018-x.2

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,
hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi
július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTERNEK A „TORONTAL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

4790/1908. kgb. sz. Torontálvármegye közig. bizottsága.

Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 84834—II/1908. sz. a kelt rendeletével a Temesbégavölgyi vízszabályozó társulat céljaira Istvánvölgy község határában szükségelt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalást f. évi dec. 2-án d. e. 10 órakor Istvánvölgy községben (kö ségházánál) fog megtartani.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Istvánvölgy községhezánál 15 napi közszemlére kitétetett.

Nagybecskerek, 1908. évi nov. 9.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága.

Főispán távol:

Jankó Agoston,
ispán.

1016—3.3

Legmesszebbmenő jóállás! Nedvező fizetési feltételek.

A DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZÉNYTÁRSASÁG
egyik legrégibb és legnagyobb MOTORGYÁR

szállítja az elismert

Szivógáz-
Benzin-
Gáz-
Nyersolaj-
Acetylen-
Motorokat és lokomobilokat

Vezérképviselet és raktár: Gellért Ignác és Tsa
Budapest, Teréz-körút 94. — Telefon szám: 12—91.

522—20.14

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altestidőntelmek, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. „Moll” feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer készvény, csusz és meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozáttal eredeti üveg ára 2 korona.

588-104.22

Főszékhely

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponként postautánvétellel teljesíthetők
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni

Nagybecskereken kapható Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszer-táráiban.

MÉRLEGGÉPES

KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

XXVII. magyar királyi jótékony célu államsorsjáték.

Ezen sorsjáték remélhető lista jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítottani. — Ezen sorsjáték-
nak 11969 nyeresége 365.000 kor összegben készpénzben.

Főnyeresemény 150.000 korona, továbbá:

1 főnyeresemény — — — — —	200 0 kor.	10 nyeresemény a — — — — —	1000 kor.
1 „ — — — — —	10.000 „	150 „ — — — — —	100 „
1 „ — — — — —	5.000 „	300 „ — — — — —	50 „
6 „ — — — — —	2.000 „	1500 „ — — — — —	20 „
		10000 „ — — — — —	10 „

Húzás visszavonhatatlanul 1908. évi december hó 30 án. — Egy sorsjegy ára 4 korona.
Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatásnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-,
vám- és schivatálnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dománytörzsdében és váltóüzletben.

980—6.3

M. KIR. LOTTÓJÖVEDÉKI IGAZGATÓSÁG.

Ó H J A J! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jakoby Ármán, Kellner József, 880—26.8 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógyszerészeknél.

Az Arpád-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

766—x.42

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvénynek, oszúnál és meghülésseknel, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. DC Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

881—26.7

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81—83. • • • • • BUDAPEST, VI., Podmanlozky-utca 18.

Benzinlokomobilok, benzinmotorok, szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemköltség óra-lóerőként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket

Schloss János és Társai Szászveszcső	8 HP. csapló szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Páztó	75 HP. szivógáz-telep
Magosi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. „ „	Steger Vilmos	„ Nagyopóvecz 50 HP. „
Papp János Hérosberény	8 HP. „ „	Rosmann Samu	„ Mocs (Közszm) 40 HP. „
Nagy J. Pál, Bogtár	6 HP. „ „	Herczeg József	„ Magyarbányász 30 HP. „
Uj-Pál István, Órda (Bogtár mellett)	4 HP. „ „		és még számos nagy uradalomba

83—51.42